

Testa dina geografiska glasögon

- Carin Persson, Tillväxtverket
- Evelina Selander, Tillväxtverket
- Malena Bendelin, Region Gotland

Vad händer idag?

Hej och välkommen! Vilka är här?

Presentation från Tillväxtverket och Region Gotland

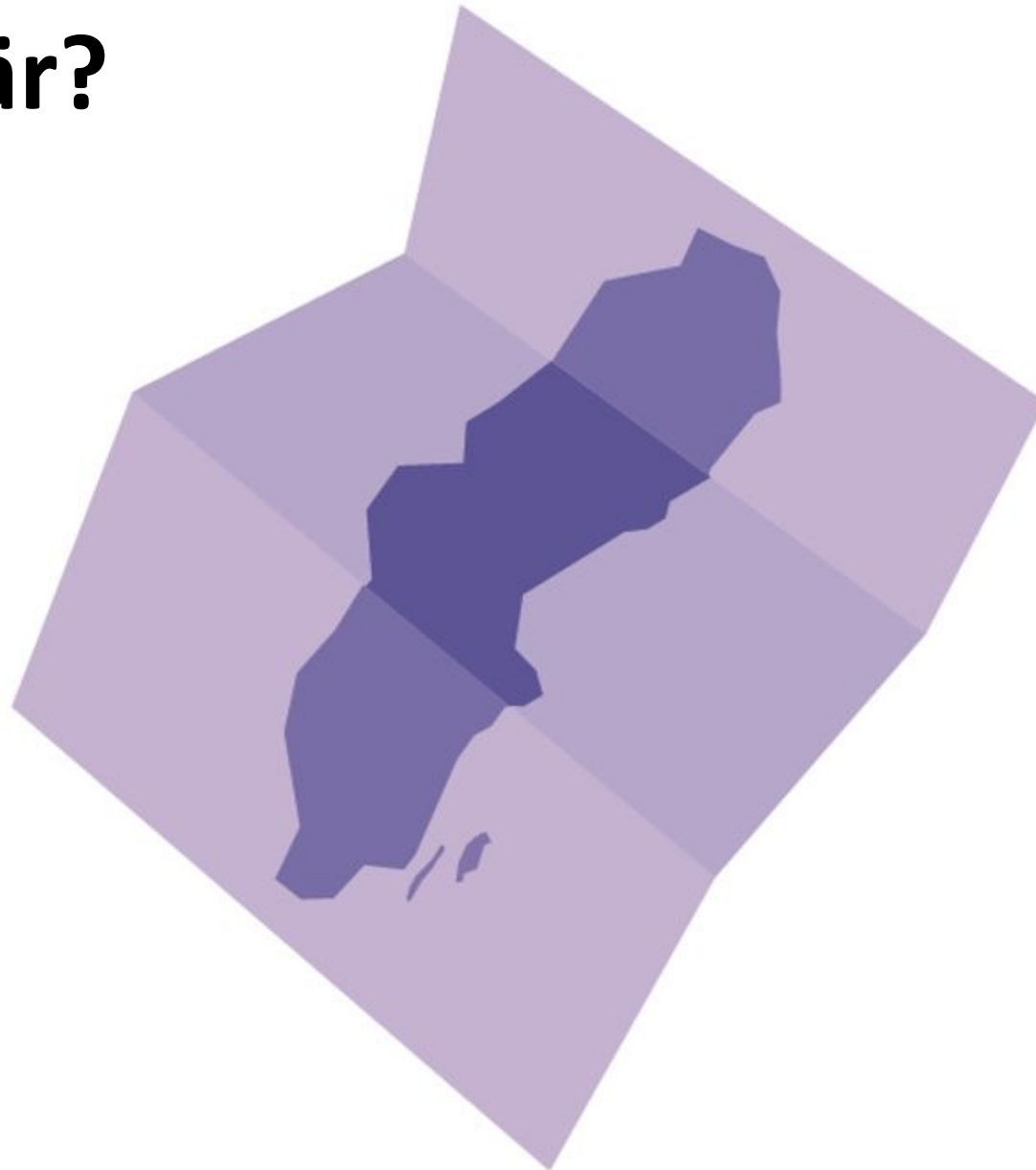

Övning i fyra hörn

Frågor och avslutning

Vilka är här?

Räck upp handen om du ...

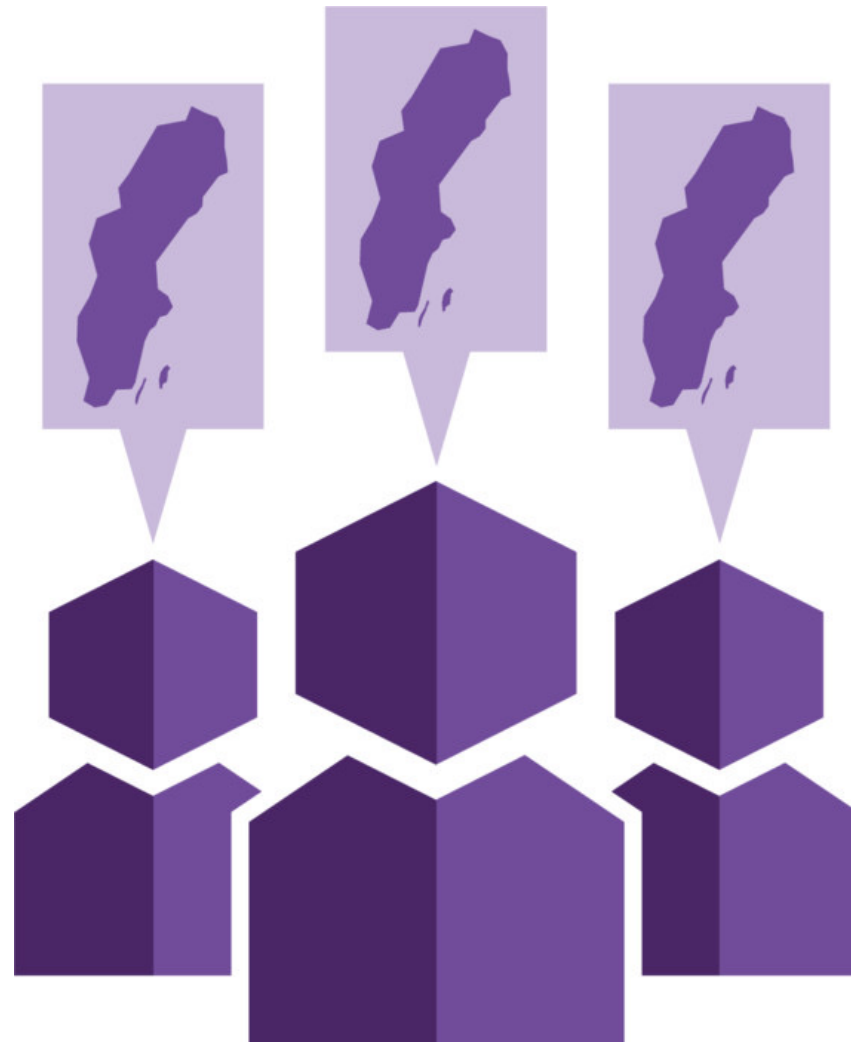
- Jobbar i ett kommunförbund eller kommun
- Jobbar på en region
- Jobbar på en myndighet
- Jobbar på ett universitet
- Jobbar i en organisation som inte nämnts

Räck upp handen om...

- Du ser en asfalterad väg från ditt köksfönster
- Du har mer än 100 meter till brevlådan
- Du kan ta bussen till och från jobbet

Testa de geografiska glasögonen

Ett samlat metodstöd

Metodstödet består av tre delar

Vägledning för livskraftiga landsbygder

Verktyg

Lärande exempel

Vägledning för livskraftiga landsbygder

Lärande exempel

Att lära av andra

- Ett 20 tal exempel
- Speglar olika inriktningar i kommuner, regioner och myndigheter

Ortsutveckling skapar lokal stolthet

Genom att utlysa pengar för Ortsutveckling när och engagerar Kramfors kommun alla delar i kommunen. Samtidigt får lokala föreningar och grupper möjlighet att påverka utvecklingen på den egna orten.

Strategi som lyfter storstans skärgård

Stockholmsregionen är inte bara ett storstadsområde. Med drygt 160 000 invånare utanför tätorterna har regionen landets tredje största landsbygdsbefolkning. För att stärka landsbygds-perspektivet har Region Stockholm tagit fram en särskild strategi för landsbygd och skärgård.

– Skärgården är vår glesbygd. Vi vill ha fler åretruntboende på öarna, säger Tove Ellingsen, regionplanerare.

Regionen låter fler röster höras i planer

När Region Jämtland Härjedalen tog fram en ny regional utvecklingsstrategi var det viktigt att ge strategin en bredare förankring.

– Drömmen var att inte bara prata om samverkan, utan att ta ytterligare ett steg. Samhandling handlar om att göra saker tillsammans och arbeta mot en gemensam målbild, säger Maria Kumpula, Region Jämtland Härjedalen.

Sju kommuner har nu gemensam röst

De sju kommuner som utgör Umeåregionen har tagit fram en gemensam strategi för landsbygdsutveckling.

– Nu när alla är överens om vad vi ska satsa på blir det en kortare process att börja jobba tillsammans, säger Lisa Andersson Lindberg, Umeåregionen.

Pengapott stärker unga i landsbygder

Unga i landsbygder känner sig mindre inkluderade i samhället än vad unga i städer gör. Det visar en rapport som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har gjort. Med den kunskapen som grund har myndigheten bland annat avsatt en särskild pott för projekt i landsbygder.

Hållbarhetssäkrar på ett djupare plan

Att hållbarhetssäkra handlar inte bara om att se möjligheter, utan också om att identifiera risker. Det vet Region Kronoberg, som sedan ett par år använder ett nytt verktyg för hållbarhetssäkring.

– Vi försöker identifiera målkonflikter och analysera hur en insats påverkar den hållbara utvecklingen, säger Elsa Anderman, verksamhetsutvecklare vid regionen.

Vingåker satsar på stolta landsbygder

Vingåkers kommun har tagit fasta på det positiva i att vara en landsbygds-kommun. Man kallar sig stolta lantisar och tar med barna i politiska beslut. För att komma dit har Vingåker satsat på relationer.

– Vi har hittat formen för att jobba horisontellt, säger Regina Westas Stedt, samhällsstrateg.

Landsbygdssäkring ger bygd mer tyngd

Örnsköldsviks kommun arbetar sedan 2014 med landsbygdssäkring för att det ska råda balans mellan bygd och stad. Nu har de utvärderat modellen. Och viktiga lärdomar handlar om tid, tydlighet och tillit.

Verktyg

Rikta fokus genom särskilda verktyg

- Gemensamt för verktygen är att de på olika sätt ger användaren svar på vilka nyttor ett stärkt landsbygdsperspektiv ger
- Verktygen visar hur man kan jobba för att uppnå de nyttorna.

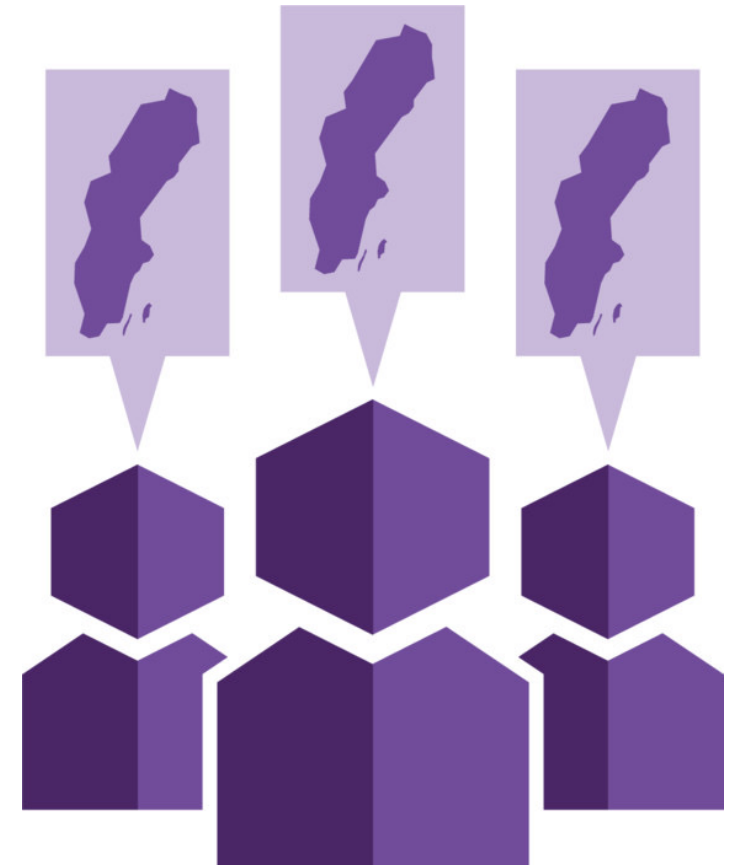
Möjligheterna i fokus

- Vägledningen för livskraftiga landsbygder handlar om att skapa utveckling – inte undvika avveckling.
- Det handlar om att bidra till hållbar utveckling och ett Sverige där människor och företag trivs och tar del av välfärd – oberoende av var vi finns i geografien.
- Genom att synliggöra hur behov och lösningar skiftar mellan olika platser kan ett stärkt landsbygdsperspektiv också fungera som katalysator för arbetet med målen i Agenda 2030.

Tillsammans gör vi skillnad

- Olika roller
- Lokal, kommunal, regional och nationell nivå
- Offentliga aktörer, privata aktörer och civilsamhället
- Ingen enskild aktör har mandat eller möjlighet att av egen kraft driva arbetet mot de nationella målen för landsbygdspolitiken – men tillsammans blir det möjligt.

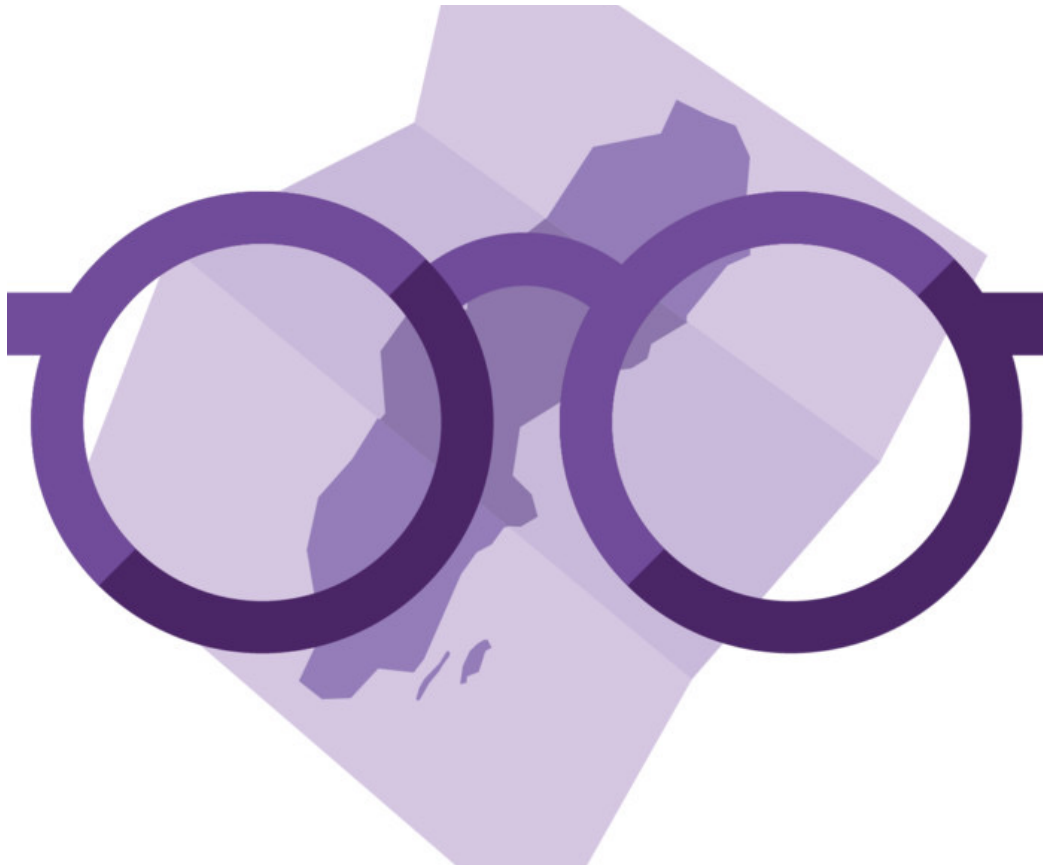
Malena Bendelin

Region Gotland

Övning – fyra hörn

Hur väl putsade geografiska glasögon har våra organisationer?

- ▶ Påståenden eller frågor
- ▶ Placera er i det hörn där ni känner er mest hemma

Genomsyrar landsbygdsperspektivet allt ni gör och är det synligt?

1. Javisst, självklart, hela tiden.
2. Jodå, vi är på god väg.
3. Vi jobbar inte med landsbygdsfrågor
4. Det är så många perspektiv att hålla reda på.

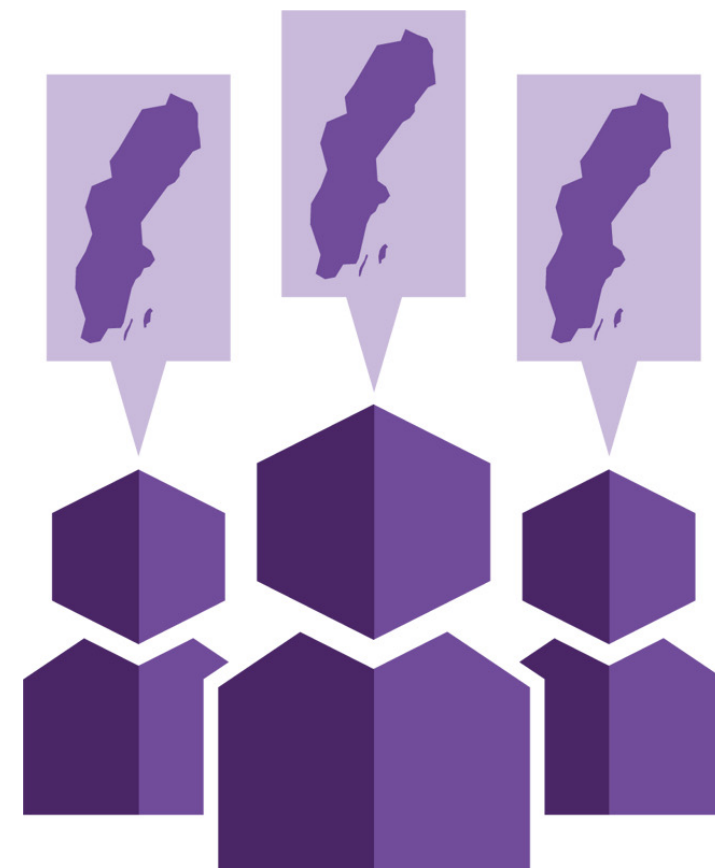
Högsta ledningen förväntar sig att min region/kommun arbetar aktivt för livskraftiga landsbygder.

1. Ja, 100 %.
2. Jodå, till stor del men vi måste också prioritera för att pengarna ska räcka.
3. Till viss del men tätorterna får ändå mest uppmärksamhet.
4. Inte alls.

På vilket sätt organiserar din organisation landsbygdsfrågorna?

1. Det finns en särskild funktion/enhet som har ansvar för landsbygdsfrågorna.
2. Alla verksamheter ska hantera landsbygdsperspektivet inom sitt sakområde.
3. Hos oss finns både en särskild funktion/enhet och frågorna hanteras på tvären, det ger tyngd och styrka för landsbygdsfrågorna.
4. Andra lösningar.

► Vad är viktigast för att stärka ert arbete? Vad skulle kunna göra störst skillnad i din region?

1. Politik
2. Samverkan
3. Budget
4. Annat

► Vi riskerar att missa X om vi inte har de geografiska glasögonen på.

1. Kraft och utvecklingspotential
2. Delaktighet och inkludering i samhället
3. Anpassade lösningar för olika platser
4. Annat

■ Dilemma

Hur balanseras den kommunala plånboken (som ibland innebär besparing) med regionala utvecklingssträvanden kring platsutveckling på bästa sätt?

Ex kommun behöver begränsa antalet offentliga toaletter, region satsar på naturturism och friluftsliv som kräver god infrastruktur för att vara attraktivt.

Till sist

- ✓ Landsbygdsperspektiv och kunskap om platsers olika förutsättningar är avgörande för att uppnå mål om likvärdig utveckling för alla
- ✓ Använd metodstödet för livskraftiga landsbygder
- ✓ Landsbygdscoacher
- ✓ Landsbygdsveckan – välkommen på Landsbygdsverkstad